

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เลขรับที่ 398 / 69

วันที่ 19 มค. 2569

เวลา 15:00 น.

จัดการบริหารส่วนงาน
วันที่ 10/9 / 69
วันที่ 16 มค 2569
เวลา 14:09

ที่ พป 0005/ ๖ ๖๕

14 มกราคม 2569

เรื่อง ขอความกรุณาประชาสัมพันธ์เชิญชวนโรงเรียนในสังกัดของท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิจัย
2. โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

ด้วยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ได้จัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองสู่การสร้างค่านิยมการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมขึ้น ประจำปี 2569 โดยมีเป้าหมายเพื่อสำรวจความรู้เท่าทันทางการเมือง (political literacy) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมือง สำหรับเสริมการเรียนรู้ภายใต้หลักสูตรระดับสถานศึกษาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านช่วยประชาสัมพันธ์และเชิญชวนโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน ให้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยดังกล่าว โดยสามารถประชาสัมพันธ์ผ่าน โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการ ที่แนบมาพร้อมนี้ หรือผ่านช่องทางการสื่อสารที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ โรงเรียนที่สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่วันนี้ ถึงถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569 สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ จารุวรรณ แก้วมะโน 02 141 9520

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาประชาสัมพันธ์เชิญชวน จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผอ.กองการศึกษา

- ☒ เพื่อโปรดทราบ
☒ เพื่อโปรดพิจารณา
☐ เห็นควรแจ้งเวียน
☐ อื่นๆ.....

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

โทรศัพท์ 02 141 9520

(ศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วงงาม) มอ ☐ หน่วยงานพิเศษ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง ☐ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
สถาบันพระปกเกล้า ☐ ฝ่ายบริหารการศึกษา
☐ ฝ่ายส่งเสริมกีฬา

☒ จุฑาร กองการศึกษา
☐ จุฑาร ผอ.กศ.

(นายชิตพัฒน์ พานิช)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สถาบันพระปกเกล้า ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนทิศใต้) เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2141-9600 โทรสาร 0-2143-8181

ชวนโรงเรียน สังกัดอปท.

ร่วมพัฒนา หลักสูตร

การเรียนรู้ทางการเมือง (POLITICAL LITERACY)

เพื่ออนาคตการเรียนรู้ของนักเรียนไทย

คุณสมบัติของผู้สมัคร

1. เป็นโรงเรียนในสังกัด อปท.
2. มีการจัดการเรียนการสอน ระดับ ม.1-6
3. มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการวิจัย และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานด้านวิชาการ

สนใจสมัคร **ฟรี**

คลิกเลย

สิ่งที่โรงเรียนจะได้รับ

1. โรงเรียนได้มีส่วนร่วม พัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
2. เสริมศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. สร้างความร่วมมือทางด้านวิชาการ
4. ส่งเสริมทักษะพลเมือง พัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน

ขั้นตอนการ **สมัคร**

- กรอกใบสมัครและอัปโหลดเอกสารผ่านระบบออนไลน์
- หรือดาวน์โหลดใบสมัครจากระบบออนไลน์ กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน แล้วส่งเอกสารฉบับสแกนมายัง jaruwan@kpi.ac.th

ตั้งแต่วันนี้ - 10 กุมภาพันธ์ 2569

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม: คุณจารุวรรณ โทร 02 141 9520
หรือ คุณนวกานต์ โทร 02-1419616 หรืออีเมล JARUWAN@KPI.AC.TH

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองสู่การสร้างค่านิยม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม

(ระยะที่ 1)

1. หลักการและเหตุผล

เมื่อกล่าวถึงระบอบประชาธิปไตย ประเด็นเรื่องสิทธิ เสรีภาพ การมีส่วนร่วมและการแสดงออกทางการเมือง มักได้รับการกล่าวถึงในฐานะเงื่อนไขปัจจัยที่แสดงออกถึงการเป็นระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงแน่นอนว่าปัจจุบันผู้คนตื่นตัวทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏผ่านการเคลื่อนไหวชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้นไปทั่วโลกภายใต้ประเด็นเรียกร้องเรื่องสิทธิเสรีภาพ เช่น การเหตุการณ์การประท้วงภายใต้ #blacklivesmatter ในปี 2020 เพื่อเรียกร้องสิทธิให้แก่จอร์จ ฟลอยด์ (George Floyd) กรณีที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้วิธีการจับกุมที่รุนแรงโดยใช้เข่าตบที่หน้าผากจนทำให้จอร์จ ฟลอยด์ ร้องออกมาว่า “I can’t breathe Officer” หรือ “ผมหายใจไม่ออก คุณตำรวจ” อยู่หลายครั้งกระทั่งหมดสติไปและไปเสียชีวิตที่โรงพยาบาล ซึ่งคลิปภาพดังกล่าวสร้างความสะเทือนใจให้แก่ผู้ที่พบเห็นกระทั่งนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของคนทั่วโลกพร้อมติดแฮชแท็ก #blacklivesmatter เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่จอร์จ ฟลอยด์ ขณะเดียวกันเหตุการณ์ดังกล่าวก็จุดชนวนความรู้สึกไม่พอใจในกลุ่มชาวผิวสีขึ้นมาอีกครั้งว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นอคติทางด้านชาติพันธุ์ ที่นำไปสู่การแบ่งแยกทางด้านเชื้อชาติและสีผิว (racial discrimination) นำไปสู่การก่อจลาจลในหลายพื้นที่ (เวิร์คพอยท์ทูเดย์, 2563) หรือ อย่างกรณีการชุมนุมของผู้หญิงในประเทศอิหร่านภายใต้ #MahsaAmini เพื่อประท้วงต่อกรณีที่ตำรวจศีลธรรมใช้ความรุนแรงต่อหญิงสาวมุสลิมชาวอิหร่าน กระทั่งเกิดการจลาจลและการปราบปรามอย่างรุนแรงตามมา (ไทยรัฐ, 2565) กรณีการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้เรียกร้องประชาธิปไตยหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียที่เชื่อมต่อกับคนที่สนใจประเด็นเรื่องการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและการแสดงออกทางการเมืองผ่าน #MilkTeaAlliance ในช่วงปี 2563 (วาสนา วงศ์สุรวัฒน์, 2564; ศุทธิกานต์ มีจัน, ม.ป.ป.) รวมไปถึงปรากฏการณ์ที่ผู้คนจำนวนมากนิยมติด #Save ต่อท้ายการแสดงความคิดเห็นของพวกเขา ที่แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวทางการเมืองของผู้คนต่อการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและการแสดงออกทางการเมืองอย่างมากในยุคนี้

ในสังคมไทยเองผู้คนก็มีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น การเคลื่อนไหวชุมนุมทางการเมืองเพื่อมอบข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลที่ขณะนั้นนำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หลายครั้งกระทั่งนำไปสู่การชุมนุมทางการเมืองขนาดใหญ่ที่บริเวณท้องสนามหลวงของผู้คนหลายหมื่นคน เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2563 อย่างไรก็ดีไม่ได้เกิดขึ้นมานานแล้วในประวัติศาสตร์การเมืองไทย นับตั้งแต่การชุมนุมประท้วงต่อต้าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เมื่อปี 2556 ข้อสังเกตประการหนึ่งต่อการชุมนุมในปี 2563 ก็คือกลุ่มผู้ชุมนุมมีอายุน้อยลง กระทั่งเกิดการ

เคลื่อนไหวภายใต้ #เยาวชนปลดแอก (Free Youth) ที่นำไปสู่การชุมนุมของม็อบนักเรียนตามสถานศึกษาเพื่อเรียกร้องสิทธิในเรื่องทรงผมและเครื่องแต่งกาย โดยให้เหตุผลในเรื่องของสิทธิเสรีภาพเหนือเนื้อตัวและร่างกายของนักเรียน ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกันหลายแห่งทั่วประเทศ กระทั่งเกิดการชุมนุมใหญ่ของนักเรียนต่อข้อเรียกร้องดังกล่าวซึ่งนำโดยกลุ่มนักเรียนเลว (Bad Student) โดยใช้ชื่อการชุมนุมว่า “หนูรู้หนูมันเลว” เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2563 บริเวณหน้ากระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีนักเรียนเข้าร่วมจำนวนมาก และมีองค์กรนักเรียนที่เกิดขึ้นในเวลานั้นและเข้าร่วมเคลื่อนไหวในประเด็นดังกล่าวเกือบ 50 องค์กร จากปรากฏการณ์การชุมนุมทางการเมืองข้างต้น ปฏิเสธไม่ได้ถึงความตื่นตัวทางการเมืองของผู้คนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเวลานี้ อย่างไรก็ตาม คำถามใหญ่ที่ติดตามมาก็คือ การแสดงออกทางการเมืองเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับคุณค่าประชาธิปไตย (democratic values) เพิ่มขึ้นด้วยหรือไม่ และการแสดงออกทางการเมืองนั้นจะนำไปสู่ปลายทางของประชาธิปไตยที่มีคุณภาพหรือไม่

แน่นอนว่าการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจ ทศนคติและพฤติกรรม ในการตื่นตัวทางการเมือง กระทั่งนำไปสู่การแสดงออกทางการเมืองเพื่อเรียกร้องสิทธิบางประการนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ แม้กระทั่งภายใต้สังคมที่มีโครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรมและการเมืองแบบปิด ผู้คนก็ยังเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองกระทั่งตระหนักถึงสิทธิอำนาจของตนบางประการในการต่อรองกับผู้ที่มีอำนาจในเวลานั้นได้ งานวิชาการทางด้านการศึกษาและการกล่อมเกลางานการเมือง (political socialization) หลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า แม้ไม่อาจปฏิเสธอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมในวัยเด็กที่อาจส่งผลต่อการกล่อมเกลางานการเมืองของเด็กให้มิตศนคติที่คล้ายคลึงกับผู้ปกครองได้ อย่างไรก็ตาม ทศนคติทางการเมืองก็เป็นสิ่งที่อาจปรับเปลี่ยนได้เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น (Westholm A., 1999; Wolak, 2009; Dinas, 2014) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้คนมีโอกาสดูพบกับชุดข้อมูลที่แตกต่างจากชุดความคิดที่เคยได้รับรู้มาก่อนหน้าจากการกล่อมเกลางานการเมืองของผู้ปกครองหรือจากระบบการศึกษาก็ได้ จึงอาจนำพาให้พวกเขาเกิดความคิดทางการเมืองในแบบฉบับของตนเองได้

ดังนั้น แม้การส่งเสริมให้ผู้คนมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นสิ่งสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตย แต่ทว่าสิ่งสำคัญยิ่งกว่าก็คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ไม่นำไปสู่ความรุนแรง กระทั่งเกิดความแตกแยกทางการเมือง (political cleavage) และไม่บั่นทอนประชาธิปไตยลงไปในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ การจัดวางการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้แก่ผู้คนอย่างเหมาะสมผ่านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) เกี่ยวกับคุณค่าและการแสดงออกทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงมีความสำคัญ เพราะสุดท้ายแล้วประชาธิปไตยไม่ได้หมายถึงการแสดงออกได้อย่างเสรีไร้ขอบเขต หรือจะกระทำการใดก็ได้โดยอ้างว่าเป็นเรื่องของเสรีภาพ

J.W.Studebaker (1936) ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาคือสิ่งที่ส่งเสริมต่อการแสดงออกที่เป็นประชาธิปไตยอย่างมีคุณภาพนั้น ประชาชนจะต้องได้รับการฝึกฝนให้คิดเป็น วิเคราะห์ได้ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคุณค่าของเสรีภาพ เรียนรู้ที่จะแลกเปลี่ยนรับฟังและใช้เหตุผลอย่างชาญฉลาดโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้ใด พร้อมกันนี้ก็ต้องเรียนรู้ที่จะอดทนต่อความแตกต่าง เพราะยิ่งพลเมืองมีความอดทนต่อสิทธิของผู้อื่นมากเท่าใด สิทธิของทุกคนรวมไปถึงสิทธิเสรีภาพของตัวเองก็จะยิ่งปลอดภัยมากขึ้นเท่านั้น ด้าน John Dewey (1944) ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาส่งเสริมต่อประชาธิปไตยนั้นจะต้องสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณในการตัดสินใจ ซึ่งเรื่องดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ผู้เรียนจะต้องถูกฝึกฝนให้เผชิญหน้ากับปัญหาและใช้ทักษะการแสดงออกตามหลักประชาธิปไตยในการแก้ไขปัญหาได้

จากข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาเพื่อสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยอย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องไปด้วยกันกับการศึกษาเพื่อสร้างสำนึกพลเมือง (civic education) กล่าวในทางกลับกัน การศึกษาเพื่อสร้างสำนึกพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถเป็นพลังให้แก่บ้านเมืองได้อย่างแท้จริงนั้นจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ด้วย เพื่อลดการปะทะและปะทะทางการเมืองอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางความคิด หรืออาการเฉื่อยชาทางการเมืองซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพิษต่อระบอบประชาธิปไตยด้วยกันทั้งสิ้น

ด้วยเหตุนี้ สถาบันพระปกเกล้าจึงจัดทำโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) สู่การสร้างค่านิยมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสมขึ้น เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมืองสำหรับเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสำนึกพลเมือง เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ให้คนไทยมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานเกิดสมดุลด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม และมีจิตวิญญาณที่ดีตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ พร้อมๆกับสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนยกระดับสำนึกและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมให้มีการแสดงออกอย่างมีคุณภาพ เพื่อคุณภาพของประชาธิปไตยและคุณภาพชีวิตโดยรวม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อสำรวจความรู้เท่าทันทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ที่เหมาะสมกับกลุ่มเยาวชนไทย

3. ระเบียบวิธีวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (mixed methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีศักยภาพและมีความสนใจเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมืองร่วมกับผู้วิจัย เนื่องจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ และอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้เชิงรับไปสู่การมีส่วนร่วมทางสังคมมากขึ้น โดยเพื่อให้ได้มาซึ่งพื้นที่วิจัยที่มีศักยภาพขยายผลการเรียนรู้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นของพื้นที่วิจัยคือ ต้องเป็นโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้น ม.1-6 และมีความสนใจต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมืองกับผู้วิจัยและพร้อมผลักดันหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมืองสู่การปฏิบัติ

ในส่วนของการเก็บข้อมูลดำเนินการด้วยวิธีการหลากหลายครอบคลุม การศึกษาเอกสาร เกี่ยวข้อง งานวิจัย งานวิชาการ ตลอดจนกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นต้น การสำรวจ (survey) การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ใน 4 มิติ คือ ความรู้ความเข้าใจต่อการเมือง (political knowledge) ความมั่นใจทางการเมือง (political confidence) ความตระหนักในศักยภาพทางการเมือง (political efficacy) และการมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) โดยดำเนินการร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทางการเมือง และผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง รวมไปถึงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องอาทิ หลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูที่ทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) กลุ่มนักเรียน และกลุ่มครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาหรือวิชาหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม รวมไปถึงครูผู้ดูแลกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือครูที่ปรึกษาชมรม และครูที่ทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่มีความสนใจเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น จำนวนกลุ่มละ 10-12 คน ซึ่งได้จากการสุ่มเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและสุ่มอย่างง่ายร่วมกันจากฐานข้อมูลของโรงเรียนเป้าหมาย

4. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2569

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย
2. ทราบเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย
3. ได้แนวทางการยกระดับการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย
4. ได้ร่างหลักสูตรระดับสถานศึกษาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) ที่เหมาะสมกับกลุ่มเยาวชนไทย ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับรายวิชาสังคมศึกษาและรายวิชาที่สนใจ ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเพื่อสร้างสำนึกพลเมือง (civic education) คือ การเรียนการสอนที่มีเป้าหมายเพื่อมุ่งบ่มเพาะปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม และมีส่วนร่วมในสังคม สอดคล้องกับระบอบการเมืองการปกครองของประเทศ เช่น ในระบอบประชาธิปไตยมุ่งสร้างให้พลเมืองมีสำนึกเคารพต่อกฎหมาย สิทธิมนุษยชน ความอดทนอดกลั้นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และความรับผิดชอบต่อชุมชน เป็นต้น

การเรียนรู้ทางการเมือง (political literacy) คือ ในที่นี้คือการเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการคิดวิเคราะห์ประเด็นทางการเมือง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เท่าทันทางการเมือง ทราบว่าระบบการเมืองทำงานอย่างไร อำนาจถูกใช้และตรวจสอบอย่างไร นโยบายสาธารณะจะส่งผลกระทบต่อชีวิตอย่างไร ตลอดจน สามารถใช้เหตุผลและข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้รับประกอบการตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างมีวิจารณญาณ

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นักวิจัย ดร.จารุวรรณ แก้วมะโน นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

บริหารโครงการวิจัย นายนวกานต์ แท่งทอง พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง